Legdeå–Sikeå intresseförening – årgång: 14 nummer: 2

Spiran

Hamnmarknadsdags Brandförsvaret lärde marknadsbesökare att med brandsläckare på rätt sätt släcka bränder, vilket här Alf med gott resultat visar. Mer om marknaden på sidan 4-5.

Ingemar Nilsson har tagit en sväng i Sikeå med kameran i högsta beredskap. Vad har nu hittat på, den gode Ingemar? På sista sidan får ni besked.

På LSI:s upptaktsmöte i höstas var det en hel del olika idéer och förslag som mötesdeltagarna kunde tycka till om. Störst bifall fick planerna om ett äldreboende i Sikeå. Mer om det och andra förslag finns att läsa om på sidan 6.

Slit och släp. Gubbarna nere på campingen latar sig inte precis. Det är ett ständigt sjåande, med stora stenblock till exempel. Sid 7

Bäckström och Linné Sid 2

Hamnmarknad i solsken Sid 4-5

Linné badade aldrig i Sikeåfjärden

I den här krönikan brukar jag ju skriva lite om tillståndet i den ”sikanska nationen” och också titta lite in i framtiden. Så blir det inte den här gången.

Överallt i Sverige och världen firas i år 300-årsminnet av Linnés födelse och det borde ju också vi uppmärksamma på något sätt för Linné har ju också varit i Sikeå under sin resa längs Norrlandskusten 1732.

I Lappländska resan berättar han om färden upp längs Umeälven och om de strapatser han fick utstå och hur han slutligen fick ge upp på Lycksmyran och vände tillbaka till kusten. Efter en viloperiod i Umeå ger han sig den 12 juni ut på en ny upptäcktsfärd denna gång norrut längs kusten

Så här skriver han i sin dagbok:
”Om morgonen reste jag helt bittida från Umeå stad, vädret var då så tjockt att jag på ett halvt bössehåll för dimma ingenting se kunde; ja det var ej annat än moln jag vandrade uti; och gräset blev av det vått, såsom av regn. Solen tycktes helt blek vada i moln; kl 9 förgick detta och solen begynte skina.

Granen stod helt mörkgrön, och begynt nu pråla med ljusgröna knoppar, vilket gav mina ögon ett hjärtans nöje.”

Han berättar om roslingen som blommar ”i sin bästa fägring på en tuva i våta kärren” omgiven av stygga paddor och grodor, han berättar om ängar med så många lador att intet gräs kunde växa mellan dem och hur jorden var lös och antingen dyaktig eller leraktig. Men ingenting skriver han om vårt kära Sikeå och inte heller var han tog nattlogi. Var det hos prästen i Bygdeå eller på Rickleå gästgivargård? Redan den 13 juni är han vid Hökmarksberget.

Färden måste ha gått med rasande fart och några stopp gjorde sinte i de små bondbyarna efter landsvägen. Varje by var den andra lik och lockade inte till närmare utforskning. Det är väl först längre fram på 1700-talet, sedan hamnen anlagts, som Sikeå börjar skilja ut sig från byarna runt omkring och får sin särprägel.

En senare resenär Abraham Hülphers stannar i alla fall till här och skriver 1789 om Sikeåfjärden, att den ”nyttjas i synnerhet av sörgående sjöfarare. Här finns tvenne kummel eller vetare uppsatta vid inloppet”. Han skriver också om sjöfarten att ”några har begynt bygga smärre fartyg, segla till Österbotten och byta strömming mot råg.”

Under 1800-taelt blir Sikeå alltmer en knutpunkt både till lands genom Gammellandsvägen/Kustlandsvägen och till sjöss genom hamnen som får ta emot fartyg från främmande länder, Sikeå blir porten mot världen och ett kommunikationscentrum som vi idag har svårt att föreställa oss.

Till och med Linné skulle nog ha stannat till, om inte annat för att undersöka barlasthögarnas märkliga växter.

Epoken som kommunikationscentrum är nu slut. Hamnen är avlyst för yrkessjöfart och bussarna har slutat stanna vid Caféet vid Korsvägen.

Även om Tövalites busshållplats finns, har E4:an gjort att Sikeå hamnat vid sidan av allfarvägen.

Vill vi i fortsättningen finnas med i rampljuset och vara en plats som många känner till och talar väl om, får vi förlita oss på andra krafter, en världsmästare i linedance, en svensk juniormästare i isracing, populära musikkaféer, Sika Super Stars, ett bra handbollslag, en fin camping, ett högklassigt Andra Varv.

Och vem vet, sedan Sikeå kommun nu blivet ett vedertaget begrepp även i Robertsfors kommunfullmäktige, kanske ett officiellt namnbyte på vår kommun närmar sig!!

En skön sommar med många naturvandringar i Linnés anda tillönskas alla Spiranläsare!

Sture Bäckström

Redaktion:
Tor Anesäter
Ingemar Nilsson
Katrina Norqvist
Gunnar Lundmark
Sven-Erik Lundström
Anna Sundström
E-post:
spiran@sikea.se
Ansvarig utgivare:
LSI:s styrelse.

Tryck: Tryckeriet i Robertsfors AB.
Prenumeration: 75 kronor. Pg 176818-3
Lola Nyman
0934-150 83.

Spiran 2007:
Tre utgåvor.
Spiran på Internet:
www.sikanet.se

Legdeå-Sikeå Intresseförening
c/o Sture Bäckström
Brännstan 153
915 93 Robertsfors
0934/15353
E-post:
lsi@sikea.se

Bagarstugan
Bokning:
Wanja Brorsdotter
0934-152 10

Sikeå havscamping
Bokning stugor och husvagnsplatser, tel: 070-677 41 12.
Säsongsplatser för husvagnar och vinterförvaring: Gunnar Lundmark, 0934- 151 16.
E-post: camping@sikea.se

Andra Varvet
Maud Sjöberg
0934-153 15
Ingrid Hanke
0934-150 13

Familjesidan

■ ■ ■ Rasslande rytmer från ketchupflaskor, skramlande konservburkar, fjäderklädda pipor och så sång förstås. Den 24 maj firades förskolans dag på flera platser i landet – i Sikeå uppmärksammades den med en karneval genom byn.

Det var ett prunkande inslag i den annars rätt tysta och regnmulna torsdagsförmiddagen när Drömvallens barn sakta traskade kustlandsvägen fram med bagarstugan som mål.

Det var första året som det var karneval på förskolans dag, tidigare år har den uppmärksammats med andra teman. Förskolans dag instiftades av Sveriges förskollärares riksförbund för att uppmärksamma allmänheten på förskolans verksamhet.

Anna Sundström Lindmark

På bilden: Freja, Alvina, Sofia, Jonas, Elsa och Hugo. Bakom vagnarna Eva och Stina.

NYINFLYTTADE

■ Till gruppen nyinflyttade i Legdeå och Sikeå räknas snart även Folke och Inga-Lill Lidenmark som köpt Lasse Wallmarks och Cindy Anderssons hus vid Kustlandsvägen. Inga-Lill pendlar till jobbet som barnmorska i Umeå och Folke arbetar som kamrer vid Swedbanks kontor i Robertsfors. Inflyttning beräknas ske i augusti.

Gunnar Lundmark

Det kom ett vykort

Det var från Ann-Marie (f. Grahn) och hennes man Rickard i Rönäs, Hemavan som tackade för en mycket trevlig skolträff på Hamnmarknadsdagen den 16 juni och önskade oss en skön sommar.

Ett sådant här litet kort värmer gott och jag hoppas att alla som var delaktiga i arrangemanget tar åt sig av berömmet!

Sture Bäckström

Nyfödda Sikabor

■ Emma Åhman och Mattias Sand fick den 14 februari en dotter Hon var 51 cm lång och vägde 3790 gram och är döpt till Filippa.

■ Lina Jonsson och Erik Lundberg fick den 12 april sitt andra barn, en flicka som är döpt till Hanna.

❒ ❒ ❒ Sommarens första musikcafé ägde rum onsdagen den 27 juni i Sikeå Hamn.Scouterna svarade för kaffe och fikabröd.Kvällens orkester var G-sons ”en Bleking från Norsjö”, som hade lite problem med utrustningen i början. Tyvärr gjorde en kylig nordost-vind att en del av publiken, från början c.a. 100 personer, drog sig hemåt efter någon timme.
Lennart Brändström skötte presentation och lotterier.

Gunnar Lundmark

❒ ❒ ❒ Den traditionella utomhusgudstjänsten i Sikeå Hamn ägde rum på midsommardagen. Predikan hölls av Bernth Alexandersson och dessutom medverkade kyrkokören under ledning av Erika Sandström. Värdar var Lilian Hägglund och Kurt Vesterlund och det goda fikabrödet hade bakats av Ingrid Bergström,Aina Lindmark,Laine Åström,Lola Nyman och Lissen Brändström. Serverade gjorde Lola, Curt, Vivianne och Sture, Curt hade dessutom kokat kaffet. Dagens kollekt gick till en församling i Lettland.

Gunnar Lundmark

Campingkiosken

Välkomna till vår kioskbutik!
I butiken finns bland annat:
✔ Glass, godis och läskedrycker.
✔ Vissa specerier, frysta pajer och piroger.
✔ Hygienartiklar, grillkol med mera.
✔ Rökt fisk och bröd från Bagarstugan vid vissa tillfällen.
Öppettider: Vardagar 08.00 – 21.00.
Lör- och söndagar sköts butiken ideellt varför öppettiderna kan variera

■ ■ ■ Har någon därute bland läsekretsen något som ni tycker ska vara med på familjesidan, är redaktör Gunnar Lundmark mannen att tala med. Det kan vara allt mellan himmel och jord, inget för litet inget för stort, nåja kanske inte för stort.

Förresten, visste ni att Tellus (jorden) årligen via gravitationen drar åt sig cirka 40 000 ton kosmiska partiklar, alltså rymdgrus i olika storlekar.

Hamnmarknad i Sikeå med r

Andra varvet är ett stort dragplåster nere i Sikeå hamn. Som vanligtvar det stora förväntningar inför öppningen, köandet började en timme före…

Hamnmarknad den 16 juni eller inte var frågan sedan det blev känt att också Brukets dag skulle hållas just den helgen som vi haft vår marknad på sedan 2004.

Efter viss tvekan – risken var ju stor att publik och knallar skulle välja Brukets dag före vår lilla marknad, så beslöts att ändå hålla fast vid traditionen. Vi hade ju också inbjudit till hemvändardag och Andra Varvet skulle öppna för säsongen – ett säkert dragplåster.

Och knallarna kom och publiken kom och solen sken. Det blev en rekordmarknad på många sätt – mer publik än vanligt och knallarna var nöjda med säljresultatet. 500 besökare på Kustbevakningens fartyg och fin underhållning i magasinet av Linedansarna och Sika Super Stars med Laila Boström, Elisabeth Holmgren och Katarina Parment i spetsen. Också på Andra varvet sattes säljrekord.

Scouterna visade upp sin verksamhet och Sikeå Båtklubb sålde fika i klubblokalen. I bagarstugan bakades och såldes mjukkakor hela dagen av ett tappert gäng med Evelyn Eisak och Lena Kristoffersson i spetsen.

Uppe vid Sandgärdans ridhus hölls Årets invigning då gäststallet invigdes av kommunchef Mats Karlsson.

Traditionsenligt hölls klassträffar i Missionskyrkan. Ett 50-tal gamla elever från folkskolan i Sikeå träffades och hjälptes åt att minnas sin skoltid. Lärarinnan Ulla Mohlin deltog i träffen och blev omkramad av sina gamla elever.

Äldsta deltagare vid träffen var en trio födda 1921, Brita Nording (född Johansson), Johan Pettersson och Axel Åberg. Den Ågrenska släkten var bäst representerad. Hela fem personer med Valborg Bergkvist som nestor deltog. Gudrun Andersson och sonen Lars-Olov stod som vanligt för det goda fikat.

Hamnmarknadsdagen avslutades sedan med en fantastiskt god middag med dans på Träffpunkten. En stor eloge till ”Jomyragänget” Anki, Ingrid och Åsa med karlar samt Anita och Lennart Brändström som ordnat med allt.

Sture Bäckström

något för alla smakriktningar

Kustbevaknings fartyg rönte stort intresse av marknadsbesökarna. Att sedan en sikabo arbetar inom kustbevakningen, Fredrik Gidlund, gjorde inte saken sämre.

Marknadshandeln i full gång med ett stort antal besökare.

I stora magasinet fick en stor publik njuta av några dansnummer framförda av byns linedancare.

Äldreboendet fick högsta poäng

LSI HADE I HÖSTAS ett upptaktsmöte inför den nya byaplanen och samtidigt presenterades en del uppslag och idéer, som byborna kunde poängsätta och prioritera.

Den högsta poängen erhöll äldreboendet. Andra förslag som prioriterades var motionsaktiviteter för barn och vuxna, särskilda aktiviteter för själ och hälsa samt kulturprogram under vinterhalvåret. Hamnvägens och andra vägars tillstånd borde förbättras och en återvinningsstation och byakompost önskades. Alla förslag finns arkiverade.

Onsdagen den 30 maj hade äldreboendegruppen ett möte med kommunpolitiker för att få tillfälle att ställa frågor angående kommunens långsiktiga planer för äldreboende. Nio personer hade antagit vår inbjudan, kommunchef, kommunalråd, oppositionsråd, representanter för Hälsoförbundet och andra intresserade.

Vi bemöttes mycket positivt när vi redovisade vår enkät och redogjorde för våra planer på ett kooperativt äldreboende i Sikeå. Mötet avslutades med förhoppningar om fortsatta samtal.

Den 7 juni gjorde Ä-gruppen en resa till Skråmträsk, där byborna har liknande planer.

Politiker från Skellefteå och en grupp från Vännäs, som kommit ännu längre i sin planering och även fått kommunens löfte om borgensåtagande för byggande i tätorterna (dock ej i mindre byar, var där. Förutom diskussion om gemensamma problemställningar hade vi tillfälle att lyssna till Inger Schörling, som suttit ordförande för ”Delegationen för mångfald inom vård och omsorg” som tillsattes av den förra regeringen och vars slutbetänkande kom i maj 2007.

Utredningen visar att små kooperativ och föreningar som vill driva vård och omsorg missgynnas. Inom äldreomsorgen dominerar ett fåtal stora bolag och det störst hindret för de små företagen att skapa mångfald och valmöjligheter inom vård och omsorg är Lagen om offentlig upphandling, LOU, som gör det dyrt och krångligt att lägga anbud och att de ges på alltför kort tid. Sverige är det enda land som upphandlar vård och omsorg och förhoppningsvis kommer denna sektor att undantas från LOU.

Utredningen lyfte fram goda exempel på offentligt finansierad vård- och omsorgsverksamhet som bedrivs av små företag, kooperativ och frivilligorganisationer.

Vi inom Ä-gruppen fortsätter vårt arbete i studiecirkelform och välkomnar fler deltagare i gruppen.

I vår enkät hade vi en punkt där man kunde ge förslag på namn på ett framtida hus. Ett antal namn har inkommit och antecknats men tävlingen kan ännu inte avgöras – vi vet inte var, när och hur byggandet sker – något som påverkar namngivningen.

Äldreboendegruppen genom Wanja Brorsdotter

Foto från förr

Sågen uppe i byn

På bilden finns bland andra Arvid och Tycko Edström samt Alvar Pettersson.

Det är inte alltid helt enkelt att avgöra vilket klot som är närmast lillen.

Sikeå Mästerskapet i Boule

Årets upplaga av Sikeå Mästerskapet i Boule gick som vanligt när det var hamnmarknaden.

Bland de deltagande lagen kom dessa 4 lag till semifinalen Svartvika, Legdeå, Brännstan och Trutön. Slutligen i finalen stod kampen mellan Brännstans lag, Cyril Lindmark och Ingrid och Karl-Henrik Bergström och Trutöns lag som var Sture och Birgit Bergsström och Sigge Bohman. Det sistnämnda laget spelar för Robertsfors PRO i uttagningen till DM i Skellefteå.

Segrare blev Trutön, på 2:a plats kom Brännstan och på 3:e plats Svartvika.

Upprustning på campingen

TROTS ÅLDERN PÅ några av de gubbar som jobbar nere på campingen så händer det hela tiden nya saker. Just nu så pågår byggandet av nya altaner till campingstugorna. Dessa är inte ännu på plats men byggarna hoppas på hjälp från mindre utarbetade förmågor framöver.

Vidare har flera nya elplatser för husvagnar förberetts och de befintliga platserna har förbättrats med mer jord och mer gräs. Sommarjobbarna, som vi ser som helt ovärderliga, har också påbörjat sina arbeten med tillsyn, skötsel, gräsklippning, vattning, målning och... ja, listan kan göras hur lång som helst, arbete saknas inte.

Utsmyckningen vid receptionen är ännu inte riktigt klar men består av gamla husgrundstenar och kommer att bli ett pampigt inslag i campingmiljön.

Ut med det gamla och in med det nya. De nya altanerna till campingstugorna skäms inte för sig.

Båt att hyra för en fisketur, kanske?

Gökotta – men göken försenad

Dagen efter gökotteutflykten gol göken! Det är väl det närmaste en komplett gökotta med gök vi kommit hittills. Det var en västergök – bästergök dessutom.

10 personer med 9 cyklar hade samlats på Träffpunkten i tidiga morgonstunden. Den cykellöse var Martin Jonssons dotterson Oskar, som skulle begå sin pemiärgökottetur. Det visade sig ganska snart att morfars körstil inte passade barnbarnet för efter ett hundratal meter var mormor förstahandsvalet. Jag överlämnar tolkningen av orsaken till läsaren!

Färden gick längs Kustlandsvägen där sågen som låg på backen hitom Uffes Antikt besöktes (se bilden). Här sågade Jakobsson, Lindberg och Edström sitt virke för export till främmande länder och i skogen finns fortfarande fundamenten för råoljemotorn och kantverket kvar och där finns också en brunn för kylvattnet. Den här sågen flyttades sedan till ”Östersia” där tidigare Karl Anderssons såg legat. Vi följde sågens flyttväg ned till Slättbäcken och efter en skön fikastund vid bron över Slättbäcken kom vi så småningom fram till sågplatsen.

Här vittnar mängder av ribb och spån om verksamheten. Här finns också några kajrester kvar. Idag har uppgrundningen gjort att det är svårt att förstå att man en gång i tiden kunnat lasta virket direkt i pråmar här. Den enda byggnad som finns kvar från sågverkstiden är det hus som ligger till vänster om vägen innan man kommer fram till sågplatsen. Huset användes som kontor och matsal.

Cykelturen fortsatte sedan ned till varvsplatsen och vi klättrade i stegarna och försökte föreställa oss vattennivån under olika århundraden. En klättring bakåt i tiden till ca 1000-talet på toppen av stegen.

Sista anhalten på vår upptäcktsfärd blev skyttegravarna uppe på höjden söder om varvsplatsen. De grävdes under första världskriget som förberedelse för försvaret av hamnen och fortfarande, efter nästan hundra år, är de fullt skönjbara i naturen.

Sedan vände vi cyklarna hemåt och tro det eller ej Oskar var fortfarande säker på vem som cyklade bäst. Morfar får nog ta traktorn nästa gång.

Sture Bäckström

Bildgåtan

I årets bildgåta samt cykel- eller motionspass gäller det att med hjälp av bilderna lista ut i vilken ordning de är tagna på väg från hamnen till Träffpunkten. Kom ihåg att den närmsta vägen kanske inte gäller.

Pristagare meddelas i nästa nummer om man lämnat in ett förslag till Spiran eller redaktionen före septembers utgång.

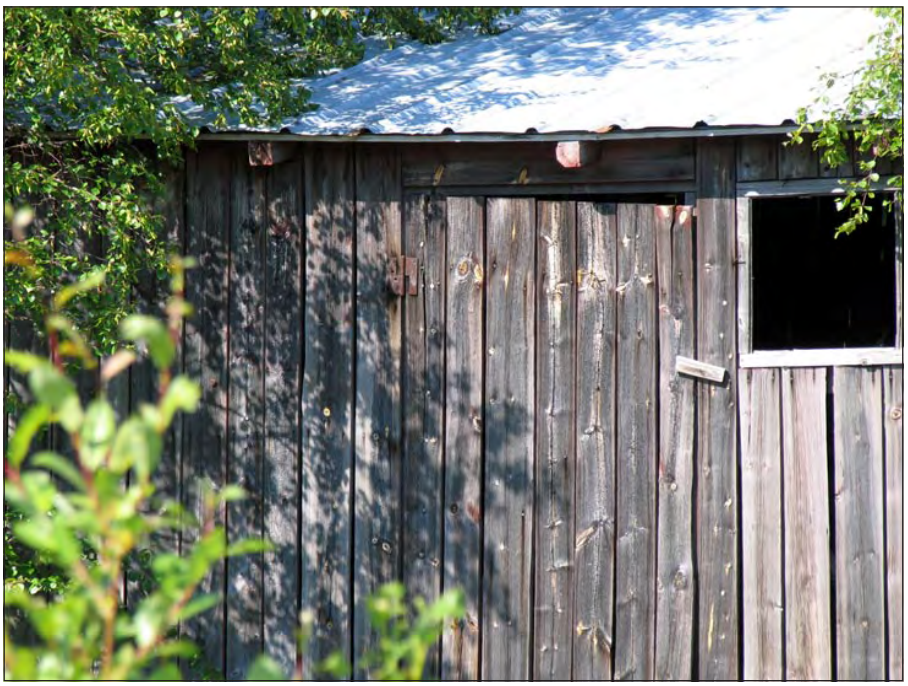

Bild 1

Bild 2

Bild 3

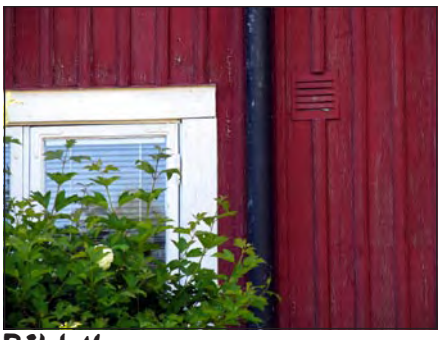

Bild 4

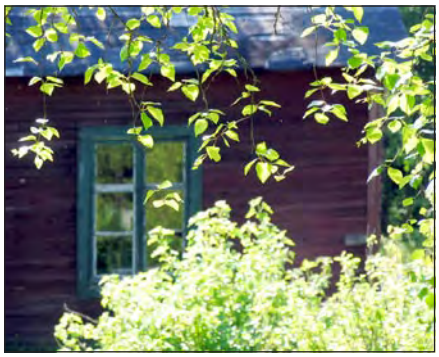

Bild 5

Bild 6

Bild 7

Bild 8

Bild 9

■ ■ ■ En av de största enmastade segelbåtar som angjort hamnen lade till vid kajen torsdag kväll 28 juni. Det var en Swan 57 (längd ca 19 meter, vikt 23 ton) som av sin danske ägare hämtats från varvet i Jakobstad, där den genomgått en renovering. Varven kring Jakobstad är ju kända för att bygga världens bästa och mest statusfyllda flytetyg. Masten var så hög att den syntes redan från Skolbacken, där den stack upp över magasinstaket.